

ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY
2012/2013 – ORSZÁGOS DÖNTŐ
JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ ÉS JAVÍTÓKULCS

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető elemeit, azaz az itemeket a magyar ABC kisbetűivel jelöltük. Az itemek már nem bonthatók fel további részteljesítményekre, ezért azok csak kétféleképpen értékelhetők, minősíthetők:

- a versenyző helyesen oldotta meg a feladatelemet, vagyis az item megoldott, vagy
- a versenyző hibásan vagy nem oldotta meg a feladatelemet, vagyis az item nem megoldott.

Egy-egy item akkor és csakis akkor tekinthető jól megoldottnak, ha a versenyző válasza, megoldása megegyezik vagy ekvivalens a javítási útmutatóban a feladatelemnél megadott megoldással.

A teszt eredménye, vagyis a versenyző teljesítménye az összes jól megoldott feladatelem (item) számával.

1. feladat

A)

- a) **Pragmatica Sanctioból**
- b) **A Habsburg Birodalom uralkodója egyben magyar király is.**
- c) **az ország (rég) törvényeinek megerősítése (megtartása)**
- d) **nemesi kiváltságok biztosítása**

B)

A forrás szövege a következő szavak sorrendjében kerül kiegészítésre (e-h itemek)

- e) **(csizmának való) bőrt**
- f) **szerbül**
- g) **német**
- h) **latin**
- i) **Magyarország soknemzetiségű (többnyelvű) állammá vált.**

C)

- j) **Napóleon**
- k) **függetlenségre vagy a Habsburg Birodalommal való szembe fordulásra**
- l) **Batsányi János**
- m) **féltek a forradalomtól vagy a francia uralomtól vagy a hódítót látták Napóleonban**
- n) **féltették kiváltságaikat vagy a háborúból származó anyagi előnyeket**

a),b, c),d),i),k),m),n) itemek: Minden tartalmilag helyes megfogalmazás elfogadható.

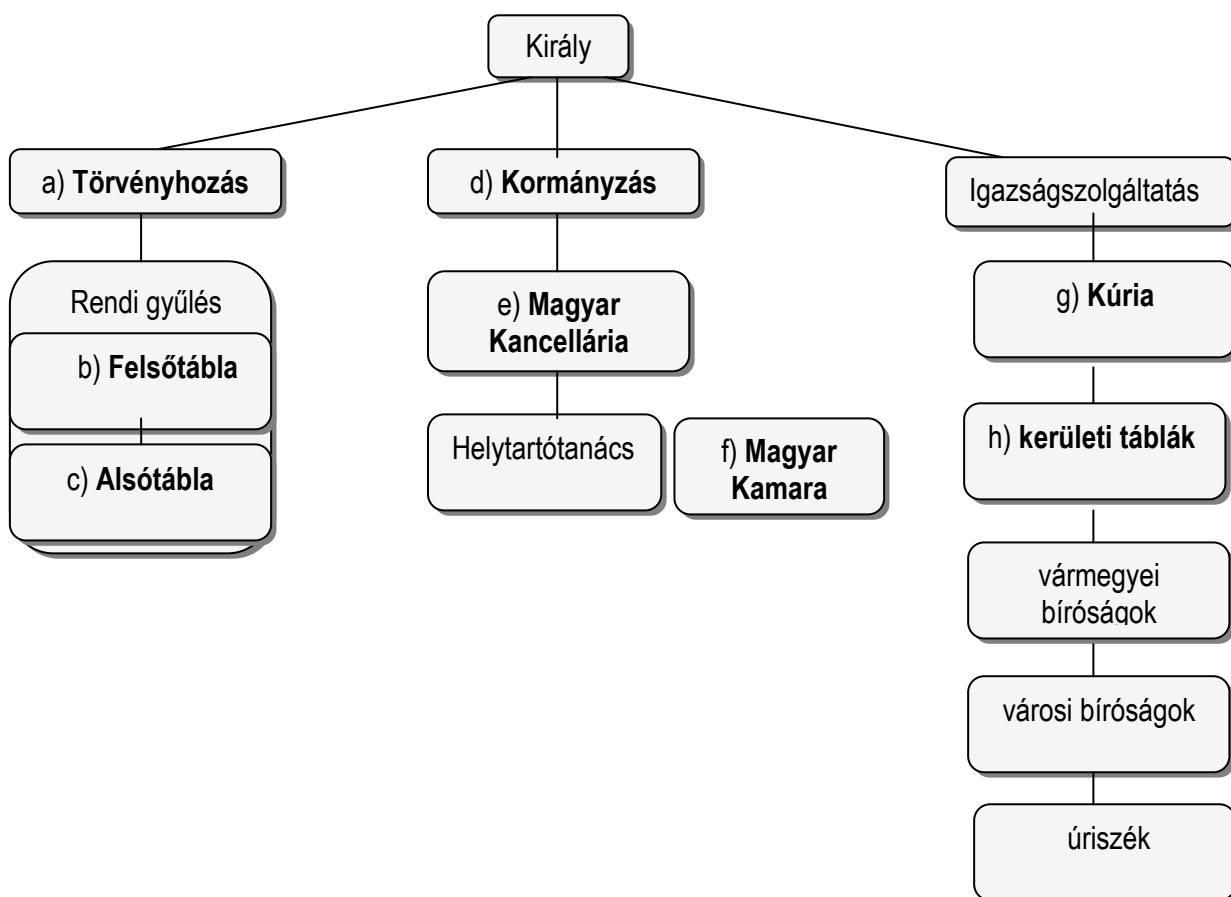
összesen 14 pont

2. feladat

Életrajzi adatok	Név
Kuruc író, diplomata - Rákóczi titkára – kancelláriájának vezetője	a) Ráday Pál
Végvári vitéz – az esztergomi lovasság főparancsnoka – kuruc generális	b) Bottyán János
Magyar főúr - horvát bán – kurucok ellen harcoló tábornagy – nádor	c) Pálffy János
Tapasztalt császári fővezér – a Temesköz felszabadítója	d) Savoyai Jenő
Csallóközi származású magyar huszártábornok – Galícia kormányzója	e) Hadik András
Magyar vezényleti nyelvet követelő huszárcapitány – magyar jakobinus	f) Laczkovics János
„A legvitézebb magyar” – közhuszárból lett ezredes	g) Simonyi József (Simonyi óbester)

összesen 7 pont

3. feladat

d) *item:* **Végrehajtás** megoldás is elfogadható.

e) *item:* **Kancellária** megoldás is elfogadható.

g) *item:* **Hétszemélyes Tábla és Királyi Tábla** megoldás is elfogadható.

h) *item:* **4 kerületi tábla** megoldás is elfogadható.

összesen 8 pont

4. feladat

fogalom	értelmezése
a) artikuláris hely(ek)	A Carolina Resolutio értelmében a protestánsok csak itt (ezeken a helyeken) tarthattak lelkészt, építhettek templomot, gyűlhetnek össze istentiszteletekre.
főispán	b) A (nemesi) vármegye király által kinevezett vezetője.
kurialisták	c) Az egyetlen teleknyi birtokon saját maguk gazdálkodó nemesek.
d) urbárium	A földesúri jövedelmek összeírását és a jobbágyi szolgáltatásokat tartalmazó gazdasági irat.
e) felvilágosult abszolutizmus	A birodalom megreformálására irányuló 18. századi egyeduralkodói rendszer.

b) c) e) *itemek: Minden tartalmilag helyes megfogalmazás elfogadható.*

összesen 5 pont

5. feladat

- a) **Tessedik Sámuel D)**
- b) **Bessenyei György E)**
- c) **Apor Péter A)**
- d) **Bél Mátyás G)**
- e) **Georg Raphael Donner B)**
- f) **Kármán József C)**

összesen 6 pont

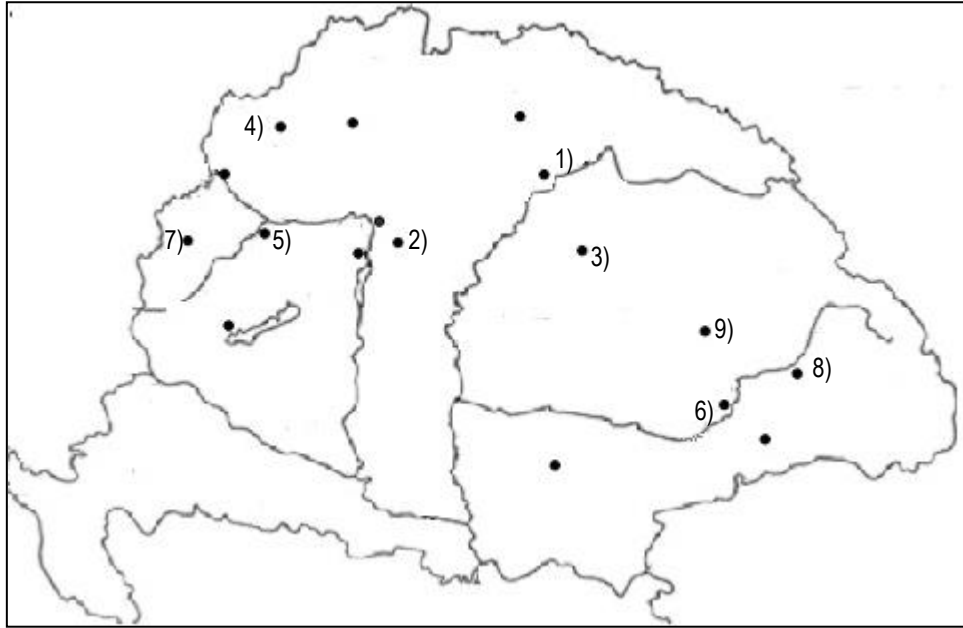
6. feladat

- a) **A) – 6)**
- b) **B) – 1)**
- c) **C) – 4)**
- d) **D) – 9)**
- e) **E) – 3)**
- f) **F) – 5)**
- g) **G) – 7)**

összesen 7 pont

7. feladat

- a) 1) = **Sárospatak** helyes jelölése
- b) 2) = **Gödöllő** helyes jelölése
- c) 3) = **Debrecen** helyes jelölése
- d) 4) = **Nagyszombat** helyes jelölése
- e) 5) = **Győr** helyes jelölése
- f) 6) = **Gyulafehérvár** helyes jelölése
- g) 7) = **Fertőd** helyes jelölése
- h) 8) = **Marosvásárhely** helyes jelölése
- i) 9) = **Kolozsvár** helyes jelölése

összesen 9 pont

8. feladat

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)
- g)
- h)
- i)
- j)
- k)
- l)

				H	U	S	Z	O	N	H	Á	R	O	M			
		F	A	L	K	E	N	S	T	E	I	N					
				B	U	D	A										
M	Á	R	I	A		I	Z	A	B	E	L	L	A				
		S	C	H	Ö	N	B	R	U	N	N						
				H	I	M	L	Ő									
			E	T	I	K	E	T	T								
		N	Ő	S	Ü	L	J										
				B	U	R	G										
				U	D	V	A	R	O	N	C	O	K				
			M	Á	R	I	A		A	N	T	Ó	N	I	A		
L	O	T	A	R	I	N	G	I	A	I		F	E	R	E	N	C

m)

összesen 13 pont

9. feladat

- a) Melyik csatában győzedelmeskedtek a kuruc seregek?
1) 1704 - Nagyszombat   2) 1705 - Szentgotthárd   3) 1708 -Trencsén
- b) Kik nyugszanak a kassai Szent Erzsébet-dómban?
 1) II. Rákóczi Ferenc   2) Bercsényi Miklós   3) Thököly Imre
- c) Kiről neveztek el francia huszárezredet?
1) Rákóczi Józsefről   2) Rákóczi Györgyről   3) Bercsényi Lászlóról
- d) Mikor volt az utolsó „tatárjárás” Erdélyben?
1) 1694-ben   2) 1717-ben   3) 1739-ben
- e) Ki nem töltött be nádori tisztséget a XVIII. században?
 1) István főherceg   2) Sándor Lipót főherceg   3) József főherceg
- f) Ki volt a Theresianum diákja?
 1) Festetics György   2) Kisfaludy Sándor   3) Széchenyi István
- g) Mikor kellett Mária Terézia vámrendelete értelmében alacsony vámot fizetni?
 1) ha magyar gabonát szállítottak Ausztriába
2) ha magyar szarvasmarhát hajtottak Poroszországba
 3) ha cseh iparcikket hoztak Magyarországra
- h) Melyik a helyes sorrend?
A) mádэфalvi veszedelem   B) Horea és Cloșca vezette parasztfelkelés   C) szegedi boszorkányper
1) A) C) B)   2) C) B) A)   3) C) A) B)
- i) Melyik nem Mária Terézia rendelkezése?
1) bányászati szakiskola felállítása
 2) a Helytartótanács Budára költöztetése
3) tankerületi rendszer bevezetése
- j) Melyik nem protestáns Akadémia?
1) a soproni   2) a pápai   3) a kassai
- k) Mi volt az első magyar nyelvű újság címe?
1) Mindenés Gyűjtemény   2) Magyar Múzeum   3) Magyar Hírmondó
- l) Melyik állítás igaz az első magyar nyelvű művelő társaság működésére?
1) Bessenyei György alapította   2) Aranka György hozta létre   3) Budán működött

b),g) ítemek: Csak akkor megoldottak, ha mindkét betűjelet bekarikázta a versenyző.
A feladatmegoldás ebben az esetben ér 1 pontot.

összesen 12 pont

10. feladat

Kötelező elemek:

- a) Térben elhelyezi a versenyző a témát (Magyarország vagy Magyar Királyság vagy Habsburg Birodalom)
- b) Időben elhelyezi a versenyző a témát: 1699 után vagy 1711 után vagy XVIII. század
- c) Megszerkesztettség (a bekezdések jelöltek)
- d) Helyesírás (nincs durva helyesírási hiba, a hibák száma legfeljebb 4-5 db)
Forráshasználat és következtetések levonása:
- e) A XVIII. század elejére az ország pusztasággá vált, elnéptelenedett (a lakosság száma 4-4,5 milliónyi lehetett, a népsűrűség 13-15 fő/km²)
- f) A földbirtokosok egy időre kedvezményeket (mentességeket) biztosítottak a birtokaikra betelepülőknél.
- g) A telepítéseket az állam is támogatta.
- h) A katolikus vallású németek számának növelése udvari érdek volt.
- i) A betelepítéseket az udvar telepesfalvak léterhozásával is ösztönözte.
- j) Magyarország soknemzetiségű állammá vált.
- k) A magyarság aránya 50 % alá csökkent. (44,8%)

Lehetséges tartalmi elemek:

- l) A török kori, illetve az azt követő háborúskodások mellett a járványok (pestis, himlő stb.) is a népesség csökkenéséhez vezettek.
- m) Az elnéptelenedés főleg az ország középső és déli területeit (az egykori hódoltság) sújtotta.
- n) A benépesítés céljai között a gazdaság fellendítése, az udvari és földesúri jövedelmek növelése (adóalany biztosítása), s néha védelmi szempontok is szerepeltek (pl. Bánság). Ez a szervezett betelepítés.
- o) A belső vándorlás az ország északi részéről és a peremvidékekről indult meg (magyarok, szlovákok, rutének) a gyéren lakott országrészekbe.
- p) A szomszédos népek (románok, szerbek, ruszinok, lengyelek) bevándorlása öntevékenyen valósult meg.
- q) A románok bevándorlási kedvét fokozta, hogy a román fejedelemségekben még a törökök szigorúan adóztattak.
- r) Hazánk a bevándorlás és betelepítés következtében gyorsan benépesült (lakossága megközelítette a 10 millió főt, népességnövekedése e században a legmagasabb Európában).
- s) A XVIII.század első kétharmadában a soknemzetiségű országban még nincsenek jelentős nemzetiségi ellentétek.

Említheti a tanuló a nemzetiségek területi elhelyezkedését.

Egyéb helyes tartalmi állítás is elfogadható!

összesen 19 pont

Elérhető pontszám: 100 pont